

BOHUMIL BOČEK

(* 4. 1. 1894 - Sívce na Moravě; † 16. 10. 1952 - Valdice)

Před první světovou válkou začal studovat na Vyšší průmyslové škole v Brně, odkud byl povolán jako jednoroční dobrovolník do rakousko-uherské armády. V prosinci 1914 v prostoru Gorlice přešel do ruského zajetí. Po roce se přihlásil do československých legií. Absolvoval důstojnickou školu, a poté velel rotě a praporu. V bojích byl dvakrát těžce raněn. Do vlasti se vrátil až v roce 1920 v hodnosti majora a stal se důstojníkem z povolání; později absolvoval Vysokou školu válečnou v Praze. Během služby v předválečné československé armádě velel praporu, působil jako pobočník velitele pěší brigády i jako velitel školy pro výchovu důstojníků v záloze. Tehdejší nadřízený, pozdější náčelník hlavního štábu čs. branné moci, generál L. Krejčí, se vyjadřoval o Bočkově slovy: "Důstojník, opravňující k nejlepším nadějím."

Začal je naplňovat v červnu 1930, kdy byl přemístěn k I. odboru ministerstva národní obrany jako výcvikový referent; od prosince 1932 již vykonával funkci přednosty výcvikové skupiny. Nyní mohl plně rozvinout svůj široký

rozhled. Vypracoval několik výcvikových řádů československé armády, dále působil jako redaktor *Pěchotních rozhledů* (samostatné řady Vojenských rozhledů), vedoucí pracovní skupiny pro občanskou brannou výchovu i jako předseda skupiny pro vydávání Rukověti čs. branné moci. V polovině třicátých let byl podplukovník Boček ustanoven velitelem hraničářského praporu 6. Sibiřských úderníků.

Po obsazení Československa nacistickým Německem pracoval v ilegality ve štábu Obrany národa, a když mu hrozilo zatčení, odešel 22. února 1940 přes Maďarsko do Jugoslávie, kde se přihlásil do čs. zahraniční armády. (Manželka, která zůstala v protektorátě, byla 24. října 1942 spolu se svými rodiči popravena nacisty v Mauthausenu, zatímco syn Zdeněk se dostal do internačního tábora ve Svatobořicích.)

Plukovník Boček, ve snaze aspoň trochu ochránit rodinu, začal používat krycího jména Chodský. Pracoval nejdříve ve štábu vojenské správy Čs. národního výboru v Paříži, později v Londýně, se stal přednostou I. odboru ministerstva národní obrany. Jeho rukama procházely stovky a tisíce spisů, včetně depeší domácího odboje; připravoval podklady pro generála S. Ingra, hovořil v českém vysílání britského rozhlasu atd. Měl také velmi přátelské styky se všemi politickými činiteli československé vlády v Londýně.

V srpnu 1944 odjel společně s K. Klapálem a J. Vedralem-Sázavským (všichni tři byli

tehdy jmenování do hodnosti brigádního generála) k 1. čs. armádnímu sboru v SSSR. L. Svoboda ho ustanovil svým zástupcem, později po smrti generála Vedrála, velitelem 1. čs. samostatné brigády v SSSR. Nakonec působil jako zastupující velitel celého sboru.

Vždy se dokázal vžít do situace a najít kladný poměr ke svému okolí, a to společně s reminiscencí na první zahraniční odboj (Boček byl tehdy po určité době velitelem Svobody nepochybně rozhodlo, že nový ministr národní obrany prosadil Bočkovu kandidaturu na funkci náčelníka hlavního štábu čs. branné moci. Svoji roli sehrála i skutečnost, že již dříve inklinova svým přesvědčením k sociální demokracii a ve Velké Británii byl proto někdy označován jako "rudý generál".

V nové funkci generál Boček (od roku 1946 v hodnosti armádního generála) reprezentoval ve velení Čs. armády směr, který se snažil uplatnit snahu o samostatnou československou doktrínu, tj. požadavek odpovídající místu a poslání Československa vzhledem k jeho poloze v Evropě, ke kterému se dnes opět pokorně navracíme. I proto se nejméně od roku 1946 stal objektem zájmu některých pracovníků obranného zpravodajství... Na pokyn L. Svobody byl Boček již v červnu 1948 zproštěn funkce v souvislosti se zatčením jeho syna Zdeňka.

Následovalo přeložení do výslužby a 28. února 1952 náhlé zatčení. Byl obžalován ze zločinů přípravy úkladů o republiku, nešetření služebních předpisů, neoznámení trestních podniků, z zvyšedatství a z přečinu vojenské zrahy. Rozsudkem Státního soudu v Praze z 23. července 1952 mu byl uložen doživotní trest odnětí svobody, peněžitý trest ve výši 100 000 Kčs, propadnutí celého jmění a ztráty občanských práv občanských na deset let... Krátce poté ve vězeňské nemocnici v Kartouzích (Valdčích) zemřel.

V šedesátých letech byl jen částečně rehabilitován, neboť byl "odsouzen pro trestný čin vojenské zrahy k trestu odnětí svobody na dva roky" v obnoveném procesu. Teprve v dubnu 1991 byla i tato křivda napravena a Bohumilu Bočkovi byla in memoriam vrácena hodnost armádního generála.

PhDr. Zdeněk Vališ